O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA' LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T. S. Sharipov
2024 yil « 28 » апрел

PUL, KREDIT VA BANKLAR

fani bo'yicha

SILLABUS

Sirtqi va ikkinchi mutaxassislik uchun

Bilim sohasi:	**400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq**
Ta'lim sohasi:	**410 000 - Biznes va boshqaruv**
Ta'lim yo'nalishi:	**60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar**

SAMARQAND – 2024

SamISI

Modul/ FAN SILLABUSI

Bank moliya xizmatlari fakulteti

60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Pul, kredit va banklar **(PKB)**
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	MONCRB06
Yil:	3
Semestr:	5
Ta'lim shakli:	Sirtqi va ikkinchi mutaxassislik
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	14
Amaliy mashg'ulotlar	14
Labaratoruya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	152
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fanning maqsadi (FM)

FM1	Talabalarda pul zarurligi, pulning mohiyati, pul va pul muomalasi nazariyasi, kredit va kredit tizimi, banklar va bank tizimi, shuningdek xalqaro valyuta munosabatlari tizimidagi valyutaning o'rni va ahamiyati to'g'risida nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirish.

Fanni o'zlashtirish uchun elementar bilimlar

1.	Iqtisodiy nazariya (ECONOM6)
2.	Makroiqtisodiyot (MACECO06)
3.	Mikroiqtisodiyot (MIKROE06)
4.	Moliya (FINAC06)

Ta'lim natijalari: (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN 1	Pul-kredit sohasidagi jarayonlarni tizimlashtirish va baholash bo'yicha bilimlarga ega bo'lish;
TN 2	Zamonaviy pul nazariyasining talqinlarini va pul aylanishini tashkil qilishni bilish kerak;
TN 3	Kredit tizimi barqarorligini ta 'minlash va o' zbekiston Respublikasi bank tizimini tashkil etish bo 'yicha ko' nikmalarni egallash;
TN 4	Xalqaro moliya-kredit institutlari faoliyatini tashkil etish tushunchasiga ega bo'lish

	Ko'nikma jihatidan:
TN 5	Kredit turlari va shakllarini farqlash kerak;
TN 6	Pul va pul islohotida talab va taklifni aniqlay olish;
TN 7	Tijorat banklarining faol operatsiyalari va daromadlari xavfini baholashni aniqlash qobiliyatiga ega bo'lish;
TN 8	Haqiqiy vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza(M)		**Ajratilgan soatlar**
M1	"Pul, kredit va banklar" faniga kirish. Pulning kelib chiqishi, zarurati va funktsiyalari. Pul turlari va ularning evolyutsiyasi	2
M2	Pul nazariyalari Pul aylanmasi va uning tuzilishi Pul massasi va pul agregatlari	2
M3	Pul tizimi: tushunchasi, turlari va uning elementlari Inflyatsiya va inflyatsiyaga qarshi choralar Pul islohotlari	2
M4	Kreditning zarurati, mohiyati, funktsiyalari va shakllari. Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar. Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi.	2
M5	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi Markaziy banklar va ularning vazifalari. Tijorat banklari va ularning vazifalari.	2
M6	Tijorat banklarining operatsiyalari. Bankdan tashqari moliya-kredit muassasalari. Bank inqirozining mohiyati	2
M7	Xalqaro munosabatlar darajasida pul harakati. Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va vazifalari	2
	Semester bo'yicha jami	**14**

Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		**Ajratilgan soatlar**
A1	"Pul, kredit va banklar" faniga kirish. Pulning kelib chiqishi, zarurati va funktsiyalari. Pul turlari va ularning evolyutsiyasi	2
A2	Pul nazariyalari Pul aylanmasi va uning tuzilishi Pul massasi va pul agregatlari	2
A3	Pul tizimi: tushunchasi, turlari va uning elementlari Inflyatsiya va inflyatsiyaga qarshi choralar Pul islohotlari	2
A4	Kreditning zarurati, mohiyati, funktsiyalari va shakllari. Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar. Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi.	2
A5	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	2

	Markaziy banklar va ularning vazifalari. Tijorat banklari va ularning vazifalari.	
A6	Tijorat banklarining operatsiyalari. Bankdan tashqari moliya-kredit muassasalari. Bank inqirozining mohiyati	2
A7	Xalqaro munosabatlar darajasida pul harakati. Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va vazifalari	2
	Semester bo'yicha jami	**14**

	Mustaqil ta'lim (MT)	**Soatlar soni**
MT1	Pulning paydo bo'lishi va qo'llanilishi uchun zarur shartlar	4
MT2	Davlat iqtisodiyotini rivojlantirishda pulning roli	4
MT3	Oltinning pul sifatida foydalanilishi	4
MT4	Pulning mohiyati iqtisodiy kategoriya sifatida	6
MT5	Pulning xususiyatlari. Pul, fuqarolik huquqiy munosabatlarining ob'ekti sifatida	6
MT6	Pul umumiy ekvivalent sifatida	4
MT7	Pul shakllari va turlarining evolyutsiyasi	4
MT8	Pul nazariyasi-pul turlari va asosiy pul nazariyalari	4
MT9	Pulning metallistik nazariyasiga tanqidiy qarashlar	6
MT10	Nominalistik pul nazariyasining paydo bo'lishining shartlari va asosiy qoidalari	6
MT11	Pul massasi va uning asosiy agregatlari	4
MT12	Pul emissiyasi va pulni iqtisodiy muomalaga chiqarish.	4
MT13	Pul tizimi va uning rivojlanishining genezisi, turlari va elementlari	4
MT14	O ' zbekiston Respublikasining pul tizimi va uning elementlari	4
MT15	Inflyatsiya va unga qarshi kurashish usullari	4
MT16	Jahon pul islohotlari.	4
MT17	Kredit: uning ehtiyojlari, funktsiyalari, shakllari va turlari	6
MT18	Kreditning roli va uning iqtisodiyotga ta'siri nazariyasi.	6
MT19	Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar	6
MT20	Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi.	6

MT21	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	6
MT22	Markaziy bank va uning vazifalari	6
MT23	Milliy valyuta kursi va unga ta'sir etuvchi omillar	6
MT24	Tijorat banklari, ularning faoliyati asoslari va funktsiyalari	6
MT25	Tijorat banklarining operatsiyalari	6
MT26	Pul-kreditni tartibga solish tizimi va uning elementlari.	4
MT27	Bankdan tashqari moliya-kredit muassasalari	4
MT28	Bank inqirozlari	6
MT29	Xalqaro iqtisodiy munosabatlardagi pul oqimlari	6
MT30	Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va vazifalari	6
	Jami	**152**

"Pul, kredit va banklar" fanidan ishlab chiqilgan ishchi o'quv dasturiga mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarga mavzular qo'shilishi mumkin.Talabalar tomon idan mustaqil ravishda o'rganilgan va dolzarb mavzularda taqdimotlar tayyorlash va taqdim etish tavsiya etiladi.

	Asosiy adabiyotlar
1	Abdullayeva Sh.Z. "Bank ishi" o'quv qo'llanma T. "Iqtisod-Moliya" 2019 y. – 628 b.
2	Omonov A.A., Qoraliyev T.M., "Pul va Banklar" darslik. T.: "Iqtisod-Moliya" 2019 y. 461 b.
3	Abdullayeva Sh.Z. Azizov U.O'. Bank ishi Darslik 1-qism- T.: "Iqtisod-Moliya" 2019 y. 732 b.
4	Qoraliyev T.M., Sattarov O. va boshqalar "Tijorat banklari faoliyati tahlili". O'quv qo'llanma. 2016-yil. – 192 b.
5	Saidov D. Pul va pul muomalasi. O'quv qo'llanma / T. ekstremum press, 2016 y. 110 b.
	Qo'shimcha adabiyotlar:
1	O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi. 01.05.2023
2	O ' zbekiston Respublikasi Prezidentining "o' zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo 'yicha harakatlar strategiyasi to' g 'risida" gi farmoni, PF-4947, 07.02.2017-y.
3	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015-yil 6-maydagi PQ-2344-sonli "Tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini yanada oshirish va ulaming resurs bazasini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g 'risida"gi arori//O'zbekiston

	Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. - Toshkent, 2015. -№ 18. —3-4-b.
4	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 12-sentabrdagi PQ-3270-sonli "Respublika bank tizimini yanada rivojlantirish va barqarorligini oshirish chora-tadbirlari to'g 'risida"gi qarori. www.lex.uz.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- ftarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	**Norqulov H.I.-** "Bank ishi" kafedrasi assistenti; **Tursuov F.M.-** "Bank ishi" kafedrasi assistenti.
E – mail:	habibullonorkulov9@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
Taqrizchilar:	**Xaydarov Z.Sh.** - "Umar" AITB "Ipak yo'li" Samarqand filiali boshqaruvchisi o'rinbosari; **Niyozov Z. D.** - SamISI., "Bank ishi" kafedrasi dotsenti.

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№5-14-14/3)

Mazkur Sillabus "Bank ishi" kafedrasining 2024 yil 27 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv- uslubiyat bo'limi boshlig'i: **I. E. Shodmonov**

Sirtqi bo'limi boshlig'i: **F.B. Abdukarimov**

Ikkinchi va kechki ta'lim bo'limi boshlig'i: **R.D. Samandarov**

Kafedra mudiri: **A. M. Karimova**

Tuzuvchi: **F.M. Tursunov**